

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ТА НАВЧАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУДЕНТІВ
ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ І ТВАРИН»
В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

*Бажан А.Г.
Полтава, Україна*

Дисципліна «Фізіологія людини і тварин» відноситься до циклу нормативних навчальних дисциплін. Її вивчення базується на знаннях отриманих при вивченні дисциплін «Анатомія», «Гістологія», «Зоологія», «Генетика» тощо.

У свою чергу знання даного курсу буде затребувано в практичній діяльності молодого фахівця.

Вивчення курсу проводиться відповідно до навчальної та робочої програм [9] та передбачає поєднання декількох форм навчання: лекцій, лабораторних та практичних занять і самостійної роботи.

На лекціях до слухачів доводиться необхідний теоретичний матеріал з відповідними прикладами і роз'ясненнями. Для поглиблення та кращого засвоєння матеріалу студенти використовують підручники та розроблені нами навчальні посібники з дисципліни [1, 2].

Лабораторно-практичні заняття відводяться для практичної перевірки теоретичних знань, вироблення лабораторних та практичних навичок, обговорення досліджуваних явищ, апробації практичних прийомів, проведення навчальних досліджень, обробки результатів і формулювання висновків та підбиття підсумків. Використовуємо як традиційні, класичні, так і альтернативні методи проведення лабораторно-практичних занять [3].

Для зменшення «писанини» нами розроблено і успішно впроваджено робочі зошити з друкованою основою, в яких наведені плани лабораторних робіт та пропонується після кожної роботи записати результати та зробити відповідні висновки, а також питання для самопідготовки, термінологічний словник тощо [5, 7].

Під час самостійної роботи слухачі працюють з основною і додатковою літературою, виконують індивідуальні завдання згідно вказівок [8].

Контроль успішності та якості підготовки студентів з навчальної дисципліни включає поточний контроль успішності, тестовий контроль самостійної роботи, перевірку ведення робочого зошита, тестовий модульний контроль, підсумковий контроль – екзамен.

Поточний контроль успішності здійснюється викладачем систематично при виконанні завдань на лабораторно-практичних заняттях, під час відповідей на запитання і в ході обговорення отриманих результатів, перевірки домашніх завдань.

Контроль самостійної роботи має на меті встановити якість засвоєння студентами самостійно вивченого навчального матеріалу з певних тем навчальної дисципліни. Проводиться у формі тестування та перевірки конспектів засвоєних тем.

Тестовий модульний контроль проводиться після вивчення кожного модуля (всього чотири) за тестами відповідно до розроблених нами методик [4, 6].

Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в разі недостатньої кількості набраних студентом балів за всі види роботи чи при бажанні його покращити підсумкову оцінку з дисципліни.

Як показує багаторічний досвід, такі види організаційно-методичного та навчального забезпечення студентів при вивченні курсу фізіологія людини і тварин в педагогічному університеті є досить ефективними і створюють всі умови для успішного засвоєння однієї з досить важких, але надзвичайно важливої і цікавої нормативної дисципліни при підготовці висококваліфікованого фахівця – вчителя-біолога.

Література

1. Бажан А.Г. Фізіологія людини і тварин: фізіологія вісцеральних систем. Навчальний посібник для студентів природничих факультетів педагогічних університетів. – Полтава, 2008. – 184 с.
2. Бажан А.Г. Фізіологія людини і тварин: фізіологія збудливих тканин. Навчальний посібник для студентів природничих факультетів педагогічних університетів. – Полтава, 2008. – 272 с.
3. Бажан А.Г., Закалюжний В.М., Паляниця О.В. Альтернативні методи навчання як нагальна потреба сучасності. /Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції із залученням студентського природоохоронного руху «Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі». XV Каришинські читання //За заг. Ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава: Аструя, 2008. – 537 с. – С. 174-176.
4. Бажан А.Г., Паляниця О.В. Використання сучасних тестових методик для перевірки знань

студентів з фізіології людини і тварин / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції [«Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі». ХІХ КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ], (Полтава, 17-18 травня 2012 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2012. – 469 с. – С. 242-244.

5. Закалюжний В.М., Паляниця О.В., Коваль А.А., Бажан А.Г. Використання лабораторних зошитів з друкованою основою при викладанні зоології безхребетних у вищій школі. /Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції із залученням студентського природоохоронного руху «Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі». ХV Карішинські читання //За заг. Ред.. проф.. М.В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2008. – 537 с. – С. 102-105.

6. Збірник тестів з фізіології людини і тварин для підсумкового контролю. Навчально-методичний посібник для студентів природничого факультету. Уклав А.Г. Бажан. – Полтава, ПНПУ, 2012. – 80 с.

7. Робочий зошит лабораторно-практичних занять з фізіології людини і тварин. Навчально-методичний посібник для студентів природничого факультету /Уклав А.Г. Бажан. – Полтава, 2009. – 100 с.

8. Фізіологія людини і тварин. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів природничого факультету. Уклав А.Г. Бажан. – Полтава, 2012. – 23 с.

9. Фізіологія людини і тварин. Навчальна програма курсу. Для студентів спеціальностей «Біологія та практична психологія», «Біологія та основи аграрного виробництва». Укладач ст. викл. А.Г. Бажан. – Полтава, 2010. – 17 с.

ВИХОВНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО СІМ'ЯНИНА В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Барбінова А.В.

Полтава, Україна

В Україні у процесі економічного та соціального реформування з'явилася низка несприятливих факторів, які негативно впливають на формування українських родин. Передусім, це стосується демографічної ситуації, репродуктивного здоров'я, виховання дітей у сім'ї.

На жаль, практична дошлюбна підготовка у професійно-технічних навчальних закладах здебільшого розглядається як монособ'єктний процес, за яким учень постає лише об'єктом педагогічних впливів, виховна діяльність у цьому аспекті зводиться до набору стандартних заходів та має інформаційно-просвітницький характер, а більшість педагогів переконані, що вони не відповідають за формування особистісних якостей та властивостей родинного спрямування, що їх набуває учень за період навчання, а отже, і в цілому за розвиток і вихованість майбутнього сім'янина [3].

Все це вимагає нових підходів до процесу дошлюбної підготовки, до її змісту та організації у професійно-технічних навчальних закладах, за яких індивідуальність учнів була б основою виховання родинно-спрямованої особистості, що співзвучно ідеям педагогічної спадщини Василя Сухомлинського.

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю підвищення рівня дошлюбної підготовки учнівської молоді, реалізації інноваційної моделі формування особистості учня-майбутнього сім'янина, створення сприятливих умов для формування психолого-педагогічної готовності майбутніх батьків до всебічного розвитку сім'ї та кожного з її членів, найповнішого виконання сім'єю своїх функцій, підвищення її життєвого рівня, посилення ролі сім'ї як первинного осередка суспільства.

Вітчизняні та зарубіжні вчені досліджували різні аспекти формування особистості майбутнього сім'янина та проблеми інновацій (Василенко О., Гільбух Ю., Говорун Т., Дичківська І., Кікінеджи О., Кларін М., Кравець В., Лапін Н., Підласий І., Пригожин А., Пултівська В., Фіцула М., Круль Т., Дж.Мосс, М.Аркус та ін.). Однак результати аналізу наукових джерел свідчать про те, що проблема впровадження елементів педагогічної спадщини Василя Сухомлинського як виховних інновацій у процес дошлюбної підготовки учнівської молоді ще не була предметом цілісного педагогічного дослідження. Виявлення та творче використання педагогічного доробку видатного педагога сприятиме теоретико-методологічному обґрунтуванню положень національної концепції підготовки молоді до сімейного життя.

Мета дослідження передбачає аналіз специфіки та впровадження елементів педагогічної спадщини Василя Сухомлинського як виховних інновацій у процес сучасної дошлюбної підготовки